

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİ BAĞLAMINDA TÜRK DİLİ VE KÜLTÜRÜ MERKEZLERİNİN İŞLEVSELLİĞİ*

Ümit YILDIZ**

ÖZET

Son yıllarda Türkçenin yabancı/ikinci dil olarak öğretimi ve Türk kültürünün yabancılara tanıtımı süreçleri bağlamında dil ve kültür öğretiminin bütüncül bir yaklaşımla öğretilmeye çalışıldığı söylenebilir. Bu amaçla yurt dışında açılmış birçok dil ve kültür merkezi faaliyet göstermektedir. Bu merkezlerin gerek eğitim öğretim materyalleri gerekse teknik malzeme ihtiyaçlarının büyük bölümü Türkiye Cumhuriyeti tarafından karşılanmaktadır. Ülkemiz kaynaklarının aktarıldığı yurt dışındaki Türk dili ve kültürü merkezlerinden Türk dilinin yabancı dil olarak öğretimi ve Türk kültürünün yabancılara tanıtımı süreçlerinde işlevsel rol almalarını beklemek doğaldır. Ancak adı geçen merkezlerin bu işlevleri ne derece yerine getirebildiği ve Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi süreçlerinde ne gibi görevler üstlenebileceği/üstlenmesi gerektiği konusunda yeteri kadar bilimsel çalışma yapılmadığı görülmektedir. Bu alanda çalışmaların yapılması ve mevcut durumun saptanarak ihtiyaç ve sorunların belirlenmesi, önerilerin ortaya konarak çözüm adına bir an önce gerekli adımların atılması önemlidir.

Bu araştırmanın amacı yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin/mezunların yurt dışındaki üniversiteler bünyesinde faaliyet gösteren Türk dili ve kültürü merkezleri hakkındaki görüşlerini ve merkezlerden Türk dilinin öğretimi ve Türk kültürünün tanıtımı süreçlerinde beklentilerini ortaya çıkarmaktır. Çalışmanın diğer bir amacı ise hâlen faaliyet gösteren ve açılması muhtemel Türk dili ve kültürü merkezlerinin yukarıda belirtilen süreçlerde üstlenebileceği/üstlenmesi gereken görevleri Belarus bağlamında belirlemek ve bu konudaki önerileri ortaya koymaktır.

Verilerin toplanması süreçlerinde araştırmada anket ve yüz yüze görüşme tekniklerinden yararlanılmıştır. Araştırma sonuçları yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin/mezunların araştırmaya konu olan Merkezden beklentilerinin kısmen karşılandığını göstermektedir.

* Bu makale Milano'da 17- 21 Eylül 2012 tarihleri arasında düzenlenen VI. Uluslararası Türk Kültürü, Sanatı ve Kültürel Mirası Sempozyumu'nda sunulan bildiri temel alınarak oluşturulmuştur.

Bu makale Crosscheck sistemi tarafından taranmış ve bu sistem sonuçlarına göre orijinal bir makale olduğu tespit edilmiştir.

** Yrd. Doç. Dr. Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü, El-mek: yildizumit1@gmail.com

Anahtar Kelimeler: Türkçe Öğretimi. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi. Türk Dili ve Kültürü Merkezleri

EFFECTIVENESS OF TURKISH LANGUAGE AND CULTURE CENTERS IN THE CONTEXT OF TEACHING TURKISH AS A FOREIGN LANGUAGE

STRUCTURED ABSTRACT

This case study aims to find out the learners' and graduates' opinions about the current and expected status of the Turkish language and culture centers in the context of Belarus. The study also aims to find out the possible roles that these centers may play in the process of teaching Turkish language and culture. Finally, it is aimed to offer necessary suggestions to increase effectiveness of these centers in the process. Data were collected through a questionnaire and interviews. Results of this study revealed that the current status of the center is not fully meeting the expectations of the students and graduates.

Introduction

In recent years, in the related literature, it has been widely accepted that the concepts of language and culture teaching have an inherent unity, thus they need to be taught through a holistic approach. Considering that language and culture teaching progress together throughout the process. It can be said that language teaching, culture teaching and introduction of these support each other. Elements related to culture teaching, following the realization of the importance of culture dimension's inclusion to language teaching processes in language teaching, start to take place in Teaching Turkish to Foreigners (TTF) processes and materials very often and intensively. In this context, Sarbasova and Serik (2014) assert that the culture is one of the most important factors of foreign language teaching, and so it needs to be included in foreign language teaching programs. Özbay (2003) defines (native) language as supporting element of culture. On the other hand, Thanasoulas (2014) states it can be understood that the context of language, when considered with a wider scale, is society and culture. Samovar, Porter and Jain (1981:24) explain language and culture relation as "Culture and language cannot be thought separately." In that, culture not only defines who talks to whom, about what, and how to communicate but also has an important role on the processes of which messages will be sent, how, in which situations, and understanding whether these messages are sent or interpreting them. In another word, foundation of the communication is culture. "... Language has also a connecting role, which helps cultural communication between society and individual." (Ozbay and Taysi, 2011: 23). Bulut (2013) also notes that language, society and culture has a strong unity and cannot be considered separately. Benzer şekilde Bulut (2013) dil, toplum ve kültür öğelerinin iç içe olduğunu ve birbirinden bağımsız olarak düşünülmemeyeceğini ifade etmektedir. Qu (2010) sees language as the key of culture acquisition and argues that individuals learn other people's literature and life styles through

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/4 Winter 2015*

language. Here, the reality that culture is a complex issue and it involves almost all dimensions of life is highlighted. Culture issue in language teaching attracts attention as a topic that has stood out in recent years. People, who learn a language as a foreign/second language, also have to know cultural characteristics belong to that language at the same time. Today, it is stated that learning a foreign/second language also means learning/acquiring the culture of that language, which is learnt, by many experts. Therefore, it is beneficial to have a holistic view to language and culture relation. According to Qu (2010), aims of culture learning can be specified as following: increasing the consciousness level of students about the target culture, increasing the curiosity level about the target culture, and motivating students in the process of learning/acquiring the target culture. On the other hand, according to Mughan (1998), foreign language learners' to be able to use language skills effectively and efficiently makes it necessary to have cultural knowledge belonging to the context that language is spoken in. The number of Turkish language and culture centers opened within different institutions abroad and countries that those centers take place show that Turkish is being taught intensively both as a foreign and/or as a second language in different geographies. Dolunay (2005) states that there is lack of coordination between centers in the same country and in different countries in which Turkish and Turkish culture is being introduced and taught. It is also added by Dolunay that teaching materials and technological tools, which are found and used in these centers, are shown difference. The inspiration point of this study is aforementioned and suchlike problems, which still hold their currency today. However, since no other detailed scientific study than Dolunay's (2005) study was found in literature review, it is obvious that there is a need to carry out more scientific studies. In foreign/second language teaching processes, culture teaching and language teaching progress together, and develop in an inseparable unity. When it is looked from the point of view of introduction and teaching processes of Turkish and Turkish culture to foreigners, it can be said that language and culture teaching are tried to be taught in a similar holistic way. A lot of language and culture centers that opened abroad with this aim have been operating.

Statement of the Problem

It has been known the existence of many Turkish Language and Culture Center (TLCC) that opened within both embassies and universities of countries in which Turkish is taught as a foreign language. Big part of those centers' both educational materials and technical equipment needs are met by formal institutes such as Ministry of Foreign Affairs, Ministry of National Education, Prime Ministry, TICCA (Turkish International Cooperation and Coordination Agency), and Yunus Emre Institute. It is natural to expect from those centers abroad to which our country's resources are transferred take a functional role in the processes of teaching Turkish as a foreign language and introduction of Turkish culture to foreigners. However, it is seen that not enough scientific study has been done on topics about to what extent those centers accomplish their functions, and what kind of duties they can/need to undertake in the processes of TTFL. It is important to carry out necessary studies in this field, to identify needs

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/4 Winter 2015

and problems by defining present situation, and to take necessary steps for the sake of solution by presenting necessary suggestions immediately. The aim of this study is to present suggestions for solution by revealing the views about Turkish Language and Culture Centers operating within universities abroad and expectations in the processes of Turkish language teaching and introduction of Turkish culture of students, who are learning Turkish as a foreign language, and duties those centers can/need to take on in these processes in the context of Belarus.

Answers to following questions have been researched in this study:

1. What are the views of students learning Turkish as a foreign language about Turkish Language and Culture Centers operating within universities abroad?
2. What are the expectations of students learning Turkish as a foreign language from those centers abroad in the processes of teaching Turkish language and introducing Turkish culture?
3. What are the duties of Turkish Language and Culture Centers that are still operating and that will be possibly opened in the processes of teaching Turkish as a foreign language and introduction of Turkish culture to foreigners?

Method

The study has a descriptive quality. As a data collection tool, a questionnaire, which has been developed by the researcher and has 15 questions that are consisted of 35 five-point Likert-type items, has been used. The scale has been divided into two parts as present situation and expected situation that both have the same questions and items on the left and right sides of the questionnaire. It has been aimed at revealing the thoughts of students/graduates about the present situation of TLCC, which takes place within Minsk State Linguistic University (MSLU), and assessing the expectations from this center through this questionnaire. In addition, an interview form that consisted of five questions has been prepared. The study has been carried out in Translation and Interpreting, English, French and Intercultural Relations Faculties of MSLU, in International Relations Faculty and Philology Faculty of Belarusian State University (BSU), and in Belarusian State Pedagogical University (BSPU) in Minsk by making use of the views of students/graduates, who is learning/has learnt Turkish as a foreign language. A pilot study has been done by giving the questionnaire to 10 students, who were benefiting from the center, from MSLU, and it has been given its final shape by re-designing through feedbacks received from students. Expert view about scope/content validity was positive that the questionnaire has the quality to gather the information about those centers. The universe of the study has consisted of 45 students, who have learnt/were learning Turkish as a Foreign Language in MSLU, BSU and BSPU, and have utilized from TLCC, which is operating within MSLU, in Minsk, the capital of Republic of Belarus, during 2011-2012 education year; and the sample of the study has included 15 participants, who still have been studying or have just finished Turkish program in the education year they were

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/4 Winter 2015

in, and/or graduates of aforementioned universities, have been selected via random sampling method.

Findings and Discussions

As a result, in TTFL processes, it has been seen that expectations of students from TLCC have not been met enough. When questionnaire and interview results were evaluated, it has been understood that present service quality of TLCC in TTFL processes has fallen short of the mark of students' expectation levels. By depending on the questionnaire results, students' opinions about TLCC and expectations from it in TTFL processes can be gathered under dimensions below:

- **Course Books and Extra Materials in TLCC**

It has been understood that generally course books and extra materials that are in this center have been found effective by students; however, they have not met students/graduates needs. The point that a big part of the students, who use TLCC, have agreed upon was that the course books especially the ones for lower levels are much more beneficial than the ones for intermediate and advanced levels. Miladinovic (2014), with a similar point of view, both has highlighted the positive effects of providing the course books that includes cultural elements in an appropriate way to students at beginner level, and also has pointed out the benefits of these materials on students' language skills development.

- **Technical Tools, Multimedia and Internet Facilities of TLCC**

It has been seen that expectation levels of students from multimedia tools that are used for educational purposes in the center are very high. However, it is really interesting that none of the students joined in the questionnaire have found the computer in the center very helpful. When the results were evaluated, it has been realized that students expectations from technical tools and internet facilities were much low compared to their expectations from educational materials.

- **Events Organized in TLCC, Educational Consultancy Services and TLCC in Terms of Intermediation of Financial Connections**

It has been seen that the events organized in the center were noticed by students. However, it has been understood that students expectations towards more event should be done by the center were high. It has been seen that it will be beneficial of lecturers working at TLCC to take an active role in organizing events about Turkish language and culture in collaboration with both university administration and officials of Republic of Turkey Embassy in Minsk. In addition, it will be beneficial of Turkish language lecturers to prepare an annual activity report about this issue.

When interview results were evaluated, students' opinions about TLCC and expectations from it in TTFL processes can be gathered under dimensions below:

- **Frequency of Utilizing from TLCC**

It has been seen that most of the students were utilized from the center. The results have shown that there is a high interest in terms of

Turkish Studies

students/graduates, who generally have come from Philology faculties and departments of universities and have chosen Turkish as a foreign language. In this context, it has been acknowledged that Turkish language and culture is a popular topic among students, who are learning Turkish, in Belarus. To increase present interest and maintain its continuation, it especially holds great importance of Belorussian lecturers, who are working in the center, and Turkish lecturers, who are assigned by Republic of Turkey, to act as a bridge in providing collaboration between university administration and embassy.

Conclusion

In addition to the findings and discussions above, the suggestions about the duties Turkish language and culture centers, which are operating/will possibly operate, can/need to undertake in the processes of teaching Turkish as a foreign language and introduction of Turkish culture to foreigners can be presented as following:

Centers:

1. should categorize educational materials regularly and present them to students', who are learning Turkish, graduates' and teachers' access in terms of their interests and needs.

2. should prepare and categorize audio and visual materials in addition to cassettes and CDs for computer assisted Turkish teaching courses that have been deemed to be one of the important parts of foreign language teaching programs recently.

3. should prepare and categorize extra teaching materials, which will be parallel to the topics taught in the course books, by inspiring from real contexts in daily life. Miladinovic (2014) has pointed out the importance of using natural teaching materials that are prepared by having inspiration from daily life in the teaching environments in which teaching language and culture goes hand in hand.

4. should follow the scientific developments on the topic of teaching Turkish as a foreign language, if it is possible, should bring books, publications and visuals published in visual media about this topic and share with students and lecturers.

5. in a similar way, should contribute to the sharing of know-how in the processes of teaching Turkish as a foreign language and introduction of Turkish culture and education system in coordination with lecturers in Turkey and other countries. Dolunay (2005), in the light of the study that he carried out in this field, has pointed out the lack of coordination between the centers in the same country and other countries that Turkish language and culture is taught and introduced.

6. TLCC should follow new books, journals and publications related to both lecturers and teachers, and keep them open for both students and people, who are interested in Turkish language and culture via advanced computer systems and technical equipment.

It has an importance of TLCCs', which are generally founded within universities abroad and are mostly functioning as a classroom today, handling again and immediately, reconstruction, and establishment of a national policy in coordination with the shareholders

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/4 Winter 2015

of the issue about this topic with the point of view above in the context of TTF.

Key Words: Turkish Language Teaching. Teaching Turkish to Foreigners. Turkish Language and Culture Centers

1. Giriş

Son yıllarda dil ve kültür öğretimi kavramlarının ayrılmaz bir bütünlük taşıdığı, dolayısıyla bütüncül bir yaklaşımla öğretilmesi gerektiği, ilgili literatürde yaygın bir şekilde kabul görmektedir. Dil ve kültür öğretiminin süreç içinde paralel olarak ilerlediği düşünüldüğünde dil öğretimi, kültür öğretimi ve tanıtımının birbirini doğru orantılı olarak desteklediği söylenebilir. Kültür öğretimine ilişkin ögeler, dil öğretiminde kültür boyutunun da dil öğretim süreçlerine dâhil edilmesinin öneminin anlaşılmasını takiben, yabancılara Türkçe öğretimi (YTÖ) süreçlerinde ve materyallerinde daha sık ve yoğun yer almaya başlamıştır. Bu bağlamda Sarbasova ve Serik (2014) kültürün yabancı dil öğreniminin en önemli ögelerinden biri olduğunu bu nedenle yabancı dil öğretim programlarına dâhil edilmesi gerektiğini savunmaktadır. Özbay (2003) ana dili kültürün taşıyıcı ögesi olarak tanımlamaktadır. Diğer taraftan Thanasoulas (2001) dilin bağlamının, daha geniş ölçekte düşünüldüğünde, toplum ve kültür olduğunun anlaşılacağını ifade etmektedir.

Samovar, Porter ve Jain (1981: 24) dil ve kültür ilişkisini şu şekilde açıklamaktadır: ‘Kültür ve dil birbirinden ayrı düşünülemez. Çünkü kültür sadece kimin kimle konuşacağını, ne hakkında konuşacağını ve iletişimin nasıl kurulacağını belirlemez aynı zamanda iletişim kurarken hangi durumlarda hangi mesajların nasıl iletileceğinin, bu mesajların iletilip iletilmediğinin anlaşılması veya yorumlanması süreçlerinde de belirleyici rol oynar. Bir başka deyişle iletişimin dayanağı kültürdür.’ ‘Dil, toplumla fert arasında kültür iletişimini sağlayan köprü vazifesini de üstlenmektedir.’ (Özbay ve Tayşi, 2011: 23).

Buttjes (1990: 55) bazı araştırmacıların (Ochs ve Schieffelin, 1984; Poyatos, 1985; Peters ve Boggs, 1986) dil ve kültür üzerine yaptığı bilimsel çalışmalara atfen dil ve kültürün birbirinden ayrılmaz bir bütün olarak düşünülmesi gerektiğini belirtmekte ve nedenlerini şu şekilde sıralamaktadır;

- ✓ ‘Dil edinimi evrensel bir sıra izlememekte ve bu sıra kültürlerarası bağlamlarda farklılıklar göstermektedir.
- ✓ Toplumun yetkin bir bireyi olma süreci belirli sosyal ortamlardaki dilin kullanımı ve karşılıklı iletişim üzerinden gerçekleşmektedir.
- ✓ Her toplum çocukların içinde aktif olarak rol aldığı sosyal ortamları farklı şekillerde yönetir ve bu da çocukların kullandıkları dile ait yapıları, dilin işlevini ve içeriğini farklı şekillerde etkiler.
- ✓ Üzerinde asıl durulan/durulması gereken konu dilin dil bilgisi boyutuna ait olan kısmı değil sosyokültürel boyuttaki dil girdilerine ait alış verıştır.
- ✓ Ana dili öğrenen sadece dili değil aynı zamanda dil ötesi yapıları ve kendi kültürüne ait söz dışı ögeleri de (beden dili gibi) edinir’ (Buttjes, 1990: 55).

Stoecklin (2014) kültürü alışkanlıklar yoluyla insanla adeta bütünleşen ve hatta ‘ikinci derisi’ yerine geçen tarifi zor bir kavram olarak tanımlamaktadır. İnsanın ancak kendi yaşadığı çevreden ayrılıp yabancı ortamlarda yaşamaya başladığı zaman kültürün kendi yaşantısı üzerindeki derin etkilerinin farkına varabildiğinin altını çizmektedir. Ayrıca kültürün genellikle açık olarak

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/4 Winter 2015

öğretilmediğini belirtmekte ve her yaşantı deneyiminin içinde adeta ‘emilme yoluyla’ alınan (kültüre ait) bir boyutun varlığına işaret etmektedir.

Qu (2010) kültür ediniminin anahtarı olarak dili görmekte ve dil yoluyla bireylerin diğer insanlara ait edebiyat ve yaşam biçimlerini öğrendiklerini savunmaktadır. Kültürün karmaşık bir olgu olduğu ve hayatın hemen hemen tüm boyutlarını kapsadığı gerçeğinin altını çizmektedir. Dil öğretiminde kültür boyutu son yıllarda ön plana çıkmış bir konu olarak dikkat çekmektedir. Bir dili yabancı/ikinci dil olarak öğrenenler aynı zamanda o dile ait kültürel özelliklerle de tanışmak durumunda kalmaktadır. Günümüzde birçok uzman tarafından artık yabancı/ikinci bir dili öğrenmenin öğrenilen dilin kültürünü de öğrenme/edinme anlamına geldiği ifade edilmektedir. Dolayısıyla dil ve kültür ilişkisine bütüncül bakmakta büyük fayda vardır. Qu’a (2010) göre kültür öğreniminin amaçları şöyle sıralanabilir: Öğrencilerin hedef kültür hakkındaki bilinç düzeyinin yükseltilmesi, hedef kültür hakkındaki merak düzeyinin yükseltilmesi ve hedef kültürün öğrenilmesi/edinilmesi sürecinde öğrencileri güdüleme. Diğer taraftan Mughan’a (1998) göre yabancı dil öğrenenlerin dil becerilerini etkili ve verimli şekilde kullanabilmeleri o dilin konuşulduğu bağlama ait kültür bilgisine sahip olmayı gerekli kılmaktadır. Badger ve MacDonald (2007) dil eğitiminin hem dil alanında hem de kültür alanında yetkinlik kazandırmayı amaçlaması gereğine ve önemine dikkat çekmektedir. Bu görüşten hareketle öğrenilen yabancı dile ait yeterliliğinin öğrendikleri dile ait kültür özelliklerini konuşma ortamına yansıtmaları ile doğru orantılı olduğuna işaret etmektedir.

Görüldüğü gibi yabancı/ikinci dil öğretimi süreçlerinde kültür öğretimi dil öğretimi ile paralel yürümekte ve ayrıştırılmaz bir bütünlük içinde gelişmektedir. Benzer şekilde Bulut (2013) dil, toplum ve kültür öğelerinin iç içe olduğunu ve birbirinden bağımsız olarak düşünülemediğini ifade etmektedir. Türkçenin ve Türk kültürünün yabancılara öğretimi ve tanıtımı süreçleri açısından bakıldığında dil ve kültür öğretiminin benzer şekilde bütüncül bir yaklaşımla öğretilmeye çalışıldığı söylenebilir. Bu amaçla yurt dışında açılmış birçok dil ve kültür merkezi faaliyet göstermektedir.

Yıldız ve Tunçel (2012) günümüzde Türkçenin yabancı dil olarak öğrenimine (TYDÖ) ilgi ve talebin daha önce hiç olmadığı kadar yoğun olduğunu belirtirken bu yoğun talebin karşılanması süreçlerinde TYDÖ’nün daha planlı ve profesyonel, doğru dil politikaları belirlenerek yapılması gerekliliğinin önemine işaret etmektedir. Bu yönde atılmış adımlardan birinin yurt dışında açılan Türk dili ve kültürü merkezleri olduğu söylenebilir. Bu çalışmada bugüne kadar açılmış veya açılması muhtemel Türk dili ve kültürü merkezlerinin Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi süreçlerine katkılarının ortaya çıkarılması, şu andaki durumuyla ilgili bir durum saptaması yapılması ve Türk dili ve kültürü merkezlerinden yararlanıcıların beklentilerinin neler olduğunun saptanması amaçlanmıştır.

Dolunay (2005) Türkiye ve dünyadaki Türkçe öğretim merkezleri ve Türkoloji bölümleri üzerine yaptığı bir çalışmada 57 ülkede 223 merkezin bulunduğunu tespit etmiştir. Dolunay bu merkezlere internet üzerinden ulaştığını ve o tarihte ulaşamayan merkezlerin de olabileceğini araştırmasında belirtmektedir. Adı geçen merkezlerde daha çok akademik ve eğitim amaçlı olmak üzere ticarî ve turistik amaçlarla da Türkçe öğretimi yapılmakta olduğunu belirtmekte ve bu merkezlerin bulunduğu ülkeleri ve sayılarını aşağıdaki şekilde sıralamaktadır: ‘Amerika Birleşik Devletleri (20), Afganistan (1), Almanya (13), Arnavutluk (1), Avustralya (1), Azerbaycan (1), Belarus (6), Belçika (4), Bosna-Hersek (2), Bulgaristan (6), Çin Halk Cumhuriyeti (2), Danimarka (1), Endonezya (2), Estonya (1), Filipinler (1), Finlandiya (2), Fransa (2), Güney Kore (6), Güney Kıbrıs Rum Kesimi (1), Gürcistan (1), Hollanda (3), Irak (2), İngiltere (6), İran (1), İspanya (4), İsveç (2), İsviçre (1), İtalya (3), Japonya (6), Kazakistan (1), Kırgızistan (8), Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (6), Litvanya (2), Lübnan (1), Macaristan (2), Mısır (3), Moğolistan (1), Moldova (3),

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/4 Winter 2015

Özbekistan (1), Pakistan (1), Polonya (2), Romanya (8), Rusya (14), Sırbistan (1), Singapur (1), Suriye (2), Tayland (2), Tayvan (2), Türkiye (17), Türkmenistan (1), Ukrayna (13), Ürdün (4), Yakutistan (1), Yugoslavya (1), Yunanistan (5) ve internet siteleri (16).’ Bu verilerin 2005 yılında toplandığı düşünüldüğünde bugün itibarıyla ülke ve merkez sayılarının daha da artmış olacağını söylemek mümkündür. Görüldüğü gibi yurt dışında farklı kurumlar bünyesinde açılmış olan Türk dili ve kültürü merkezlerinin sayıları ve yer aldığı ülkeler Türkçenin gerek yabancı dil gerekse ikinci dil olarak farklı coğrafyalarda yoğun bir şekilde öğretildiğini göstermektedir.

Dolunay (2005) Türkçenin ve Türk kültürünün öğretildiği, tanıtıldığı aynı ülkedeki ve farklı ülkelerdeki merkezler arasında koordinasyon eksikliği bulunduğunu belirtmektedir. Bu merkezlerde bulunan ve kullanılan öğretim materyallerinin ve teknolojik araç gereçlerin farklılık gösterdiğini de eklemektedir. Bu çalışmanın ilham kaynağı bugün itibarıyla da güncelliğini koruyan bu ve benzer sorunlardır. Literatür taramasında Dolunay’ın (2005) çalışması dışında yapılmış detaylı bir bilimsel araştırmaya rastlanamaması da bu konuda daha fazla bilimsel çalışma yapılması gerekliliğini ortaya koymaktadır.

1.1. Problem

Yabancı dil olarak Türkçenin öğretildiği ülkelerde gerek o ülkedeki Büyükelçilikler gerekse üniversiteler bünyesinde açılmış birçok Türk dili ve kültürü merkezinin varlığı bilinmektedir. Bu merkezlerin gerek eğitim öğretim materyalleri gerekse teknik malzeme ihtiyaçlarının büyük bölümü Dışişleri Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Başbakanlık, TİKA (Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı) ve Yunus Emre Enstitüsü gibi resmi kurumlar tarafından karşılanmaktadır.

Ülkemiz kaynaklarının aktarıldığı yurt dışındaki merkezlerden Türk dilinin yabancı dil olarak öğretimi ve Türk kültürünün yabancılara tanıtımı süreçlerinde işlevsel rol almalarını beklemek doğaldır. Ancak bu merkezlerin işlevlerini ne derece yerine getirdiği ve TYDÖ süreçlerinde ne gibi görevler üstlenebileceği/üstlenmesi gerektiğine yönelik konularda yeteri kadar bilimsel çalışma yapılmadığı görülmektedir. Bu alanda gerekli çalışmaların yapılması ve mevcut durumun saptanarak ihtiyaç ve sorunların belirlenmesi, gerekli önerilerin ortaya konarak çözüm adına bir an önce gerekli adımların atılması önemlidir.

Literatürde bu alandaki araştırma eksikliği ülkemiz kaynaklarının aktarılması suretiyle açılan ve faaliyet gösteren bu merkezler hakkında ilgililere bilimsel geri bildirim sağlanamamasına neden olmaktadır. Araştırmacı 10 yıl boyunca Türkçenin öğretilmesi alanında görev yaptığı bu coğrafyada, öğrencilerin merkezlerle ilgili yorum, istek ve taleplerine bizzat muhatap olmuştur. Çalışmanın merkezler bağlamında mevcut durumunun saptanması ihtiyaç ve sorunların belirlenmesi ve gerekli önerilerin ortaya konması açısından faydalı olacağı umulmaktadır.

1.2. Çalışmanın Amacı ve Araştırma Soruları

Bu araştırmanın amacı yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin yurt dışındaki üniversiteler bünyesinde faaliyet gösteren Türk dili ve kültürü merkezleri hakkındaki görüşlerini, merkezlerden Türk dilinin öğretimi ve Türk kültürünün tanıtımı süreçlerinde beklentilerini ve bu süreçlerde üstlenebileceği/üstlenmesi gereken görevleri Belarus bağlamında ortaya koyarak çözüme yönelik öneriler sunmaktır.

Çalışmada aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin yurt dışındaki üniversiteler bünyesinde faaliyet gösteren Türk dili ve kültürü merkezleri hakkındaki görüşleri nelerdir?

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/4 Winter 2015

2. Yurtdışında Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin merkezlerden Türk dili öğretimi ve Türk kültürü tanıtımı süreçlerinde beklentileri nelerdir?

3. Hâlen faaliyet gösteren ve açılması muhtemel Türk dili ve kültürü merkezlerinin Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi ve Türk kültürünün yabancılara tanıtımı süreçlerinde üstlenebileceği/üstlenmesi gereken görevler nelerdir?

Bu durum çalışmasında yukarıdaki sorulara Belarus bağlamında Minsk Devlet Yabancı Diller Üniversitesi bünyesinde (MDYDÜ) faaliyet gösteren Türk Dili ve Kültürü Merkezinden yararlanan üç farklı üniversitede Türkçeyi gerek zorunlu gerekse seçmeli ders olarak öğrenen/öğrenmiş öğrencilerin/mezunların algıları üzerinden cevap aranmıştır.

1.2.3. Çalışmanın Sınırlılıkları

Çalışmanın evreni sadece Belarus ile sınırlıdır. Bu da doğal olarak sonuçların genellenmesini güçleştirmektedir. Katılımcılar açısından Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin büyük bölümünün bayan olması ise araştırmada cinsiyet faktörü açısından görüş farklılıklarının ortaya konmasını kısıtlamıştır.

Diğer taraftan literatür taramasında bu konuda sadece Dolunay tarafından 2005 yılında yapılan bir bilimsel araştırmaya rastlandığından çalışmanın sonuç bölümünde bulguların önceki çalışmaların bulguları ile benzerlik ve farklılıklarının karşılaştırılması mümkün olmamıştır.

2. Yöntem

Araştırma betimsel bir nitelik taşımaktadır. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen beş seçenekli (durum bildiren) 35 maddelik 15 sorudan oluşan sorular anketin sol tarafında yer alırken, aynı kullanıcıların aynı durumlarla ilgili beklentilerini ölçmeyi amaçlayan sorular ise anketin sağ tarafında yer almıştır. Anket yardımıyla öğrencilerin/mezunların MDYDÜ bünyesinde yer alan Merkezin mevcut durumu hakkındaki görüşlerini ortaya çıkarmak ve Merkezden beklentilerini ölçmek amaçlanmıştır. Ayrıca beş sorudan oluşan bir mülakat formu hazırlanmıştır. Araştırma Belarus Cumhuriyeti'nin başkenti Minsk'te MDYDÜ'de Mütercim-Tercümanlık, İngilizce, Fransızca ve Kültürler Arası İlişkiler Fakültelerinde, Belarus Devlet Üniversitesinde (BDÜ) Uluslar Arası İlişkiler Fakültesi ve Filoloji Fakültesinde ve Belarus Pedagoji Üniversitesinde (BPÜ) Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen/öğrenmiş öğrencilerin/mezunların görüşlerinden yararlanarak gerçekleştirilmiştir.

Anket, MDYÜ'den Merkezden yararlandıkları belirlenen 10 öğrenciye dağıtılarak bir pilot çalışması yapılmış ve öğrencilerden alınan geri bildirimler doğrultusunda, tekrar düzenlenerek son şekli verilmiştir. Kapsam geçerliği ile ilgili uzman kanısı, anketin Merkezle ilgili amaçlanan bilgileri ölçebilecek nitelikte olduğu yönündedir.

2.1. Evren ve Örneklem

Araştırmanın çalışma evreninde 2011–2012 eğitim-öğretim yılı itibarıyla Belarus Cumhuriyeti'nin başkenti Minsk'te MDYDÜ, BDÜ ve BPÜ'de Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen/öğrenmiş ve MDYÜ bünyesinde yer alan Merkezden yararlanan 45; örnekleminde ise, seçkisiz örnekleme yöntemi ile belirlenen adı geçen üniversitelerde hâlen öğrenim gören, öğrenim görmeye devam ettiği yıl itibarıyla sadece Türkçe programını tamamlamış ve/veya bu üniversitelerden mezun 15'er katılımcı bulunmaktadır.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/4 Winter 2015

2.2. Veri Toplama Araçları

Tablo 1: Veri Toplama Aracı, Amacı ve Kaynaklarına Dair Bilgiler

Veri Toplama Aracı	Veri Toplama Aracının Amacı	Veri Kaynağı
Anket (35 maddelik 15 soru)	Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin/mezunların Türk dili ve kültürü merkezlerinin mevcut durumu hakkındaki görüşlerini ortaya çıkarmak ve yararlanıcıların bu merkezlerden beklentilerini saptamak	1. MDYÜ (N:15) 2. BDÜ (N:15) 3. BPÜ (N:15)
Mülakat (1 yarı açık, 4 açık uçlu 5 soru)		1) MDYÜ (N:5) 2) BDÜ (N:5) 3) BPÜ (N:5)

2.3. Veri Toplama Süreci ve Verilerin Çözülmesi

Öğrencilerden/mezunlardan bazılarının Türkçe mülakata katılmakta çekimser kaldıkları gözlemlenmiştir. Bunun nedeninin Türkçe seviyelerinin mülakat sorularına cevap verecek düzeyde olmadığını düşünmelerinden kaynaklandığı anlaşılmıştır. Bu sorun, mülakat sorularının ve anketin öğrencilerin anadili olan Rusçaya çevrilmesi ile aşılmaya çalışılmıştır.

Araştırmaya kaynak teşkil edecek verilerin toplanması için araştırmacı tarafından geliştirilen bir anket uygulanmıştır. Anketin kapsam geçerliliğini belirlemek için MDYÜ’de görev yapan eğitim bilimleri alanında uzman bir öğretim üyesinin görüşleri de dikkate alınmıştır. Anketin bir boyutu, Merkezden yararlanan öğrencilerin *Merkezin mevcut durumu* ilgili görüşlerini ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Diğer bir boyutuyla da öğrencilerin Merkezden beklentilerini saptamak amaçlanmaktadır. Ankette 5’li Likert tipinde maddelere yer verilmiştir. Ankette Merkezin *Şu Andaki Yararlılık Düzeyi* boyutunun araştırılması ile ilgili her bir madde için verilen cevaplar ‘1 Hiç Yararlı Değil, 2 Kısmen Yararlı, 3 Yararlı, 4 Oldukça Yararlı, 5 Çok Yararlı’ olarak; *Arzulanan Yararlılık Düzeyi* boyutunun araştırılması ile ilgili her bir madde için verilen cevaplar ise ‘1 Hiç Yararlı Olmaz, 2 Kısmen Yararlı Olur, 3 Yararlı Olur, 4 Oldukça Yararlı Olur, 5 Çok Yararlı Olur’ olarak SPSS 17.0 paket programa girilerek analiz edilmiştir. Veriler frekans ve yüzde olarak ifade edilmiştir. Anlamlılık düzeyi olarak 0,05 alınmıştır. Serbestlik derecesi 1’dir. Mülakat boyutunda süreç, katılımcıların izniyle kayıt altına alınmış ve kayıtlar daha sonra tematik olarak çözümlenmiştir.

3. BULGULAR ve YORUM

3.1. Anket Sonuçları

Bu bölümde verilerin sunulması sürecinde tekrardan kaçınmak adına ‘ankete katılan öğrenci/ mezunlar’ yerine ‘katılımcılar’ terimine yer verilmiştir.

Tablo 2 incelendiğinde katılımcıların MDYÜ bünyesindeki Merkezde bulunan Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanı ile ilgili ders kitaplarını ve yardımcı kitapları genel olarak yararlı buldukları ancak bu kitapların öğrenci beklentilerini tam olarak karşılamadığı görülmektedir. Ankete katılanların % 46,6’sı ders kitaplarını yararlı bulmaktadır. Ancak Tablo 3 incelendiğinde arzulanan yararlılık düzeyi boyutunda beklentinin çok daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır ; [(F:41);(%:91,1)].

TABLO 2: Mevcut Yararlılık Düzeyi Açısından Türk Dili ve Kültürü Merkezindeki Ders Kitapları ve Yardımcı Kaynaklar

Mevcut Yararlılık Düzeyi										
1 Hiç Yararlı Değil	2 Kısmen Yararlı	3 Yararlı	4 Oldukça Yararlı	5 Çok Yararlı						
F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	
-	-	12	26,7	9	20,0	21	46,7	3	6,7	1) Yabancı dil olarak Türkçe ders kitapları
2	4,4	7	15,6	12	26,7	8	17,8	16	35,6	✓ Orhun 1
5	11,1	20	44,4	4	8,9	15	33,3	1	2,2	✓ Orhun 2
21	46,7	15	33,3	2	4,4	4	8,9	3	6,7	✓ Orhun 3
-	-	4	8,9	4	8,9	4	8,9	33	73,3	✓ Hitit 1
2	4,4	11	24,4	9	20,0	23	51,1	-	-	✓ Hitit 2
9	20,0	19	42,2	6	13,3	10	22,2	1	2,2	✓ Hitit 3
-	-	8	17,8	17	37,8	12	26,7	8	17,8	✓ Türkçe Öğreniyoruz 1
4	8,9	19	42,2	5	11,1	17	37,8	-	-	✓ Türkçe Öğreniyoruz 2
16	35,6	19	42,2	7	15,6	3	6,7	-	-	✓ Türkçe Öğreniyoruz 3
2	4,4	22	48,9	3	6,7	14	31,1	4	8,9	✓ Dil bilgisi kitapları
-	-	30	66,7	4	8,9	11	24,4	-	-	2) Okuma kitapları
2	4,4	34	75,6	3	6,7	6	13,3	-	-	✓ Kısa hikâye kitapları
29	64,4	12	26,7	-	-	4	8,9	-	-	✓ Romanlar
11	24,4	26	57,8	1	2,2	7	15,6	-	-	3) Sözlükler
27	60,0	13	28,9	-	-	5	11,1	-	-	4) Ansiklopediler
11	24,4	21	46,7	1	2,2	12	26,7	-	-	5) Dergiler
8	17,8	21	46,7	2	4,4	14	31,1	-	-	6) Günlük gazeteler
3	6,7	14	31,1	3	6,7	24	53,3	1	2,2	7) Türkiye'yi ve Türk kültürünü tanıttıcı kitapçık, broşür ve yayınlar

Tablo 2'de görüldüğü gibi Merkezden yararlanan katılımcıların büyük bölümü özellikle temel düzeye hitap eden ders kitaplarını (Orhun1, Hitit 1, Türkçe Öğreniyoruz 1) orta (Orhun2, Hitit 2, Türkçe Öğreniyoruz 2) ve ileri düzeye hitap edenlere (Orhun3, Hitit 3, Türkçe Öğreniyoruz 3) oranla daha faydalı bulmaktadır. Benzer şekilde orta düzeye yönelik ders kitapları (Orhun 2, Hitit 2, Türkçe Öğreniyoruz 2) ileri düzey Türkçe seviyesine yönelik ders kitaplarına (Orhun 3, Hitit 3, Türkçe Öğreniyoruz 3) oranla daha faydalı bulunmaktadır. Merkezde bulunan dil bilgisi kitapları ise yeterince yararlı bulunmamaktadır. Ankete katılanların neredeyse yarısı [(%:48,9);(F:22)] Merkezde bulunan dil bilgisi kitaplarını kısmen yararlı bulurken dil bilgisi kitaplarından beklentilerinin [(F: :41);(%: 91,1)] mevcut duruma oranla çok daha yüksek olduğunu ifade etmişlerdir (Tablo 3).

Tablo 2'de görüldüğü gibi katılımcıların çoğunluğu (%:66,7) Merkezde bulunan ders kitabı dışındaki okuma kitaplarını kısmen yararlı bulmaktadır. Tablo 3'ün incelenmesinden anlaşılacağı üzere büyük çoğunluğun [(F:38);(%: 84,4)] okuma kitaplarından beklentilerinin de oldukça yüksek olduğu görülmektedir.

Aynı şekilde Tablo 2'deki sonuçlardan yola çıkarak Merkezde bulunan kısa hikâye kitapları [Kısmen Yararlı: (F:34);(%:75)] ve romanların [Hiç Yararlı Değil: (F:29);(%:64,4)] katılımcıların beklentilerini karşılamaktan oldukça uzak olduğu söylenebilir.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/4 Winter 2015

TABLO 3: Arzulanan Yararlılık Düzeyi Açısından Türk Dili ve Kültürü Merkezindeki Ders Kitapları ve Yardımcı Kaynaklar

	Arzulanan Yararlılık Düzeyi									
	1 Hiç Yararlı Olmaz		2 Kısmen Yararlı Olur		3 Yararlı Olur		4 Oldukça Yararlı Olur		5 Çok Yararlı Olur	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
1) Yabancı dil olarak Türkçe ders kitapları	-	-	-	-	3	6,7	1	2,2	41	91,1
✓ Orhun 1	-	-	2	4,4	14	31,1	-	-	29	64,4
✓ Orhun 2	-	-	7	15,6	18	40,0	12	26,7	8	17,8
✓ Orhun 3	11	24,4	10	22,2	6	13,3	9	20,0	9	20,0
✓ Hitit 1	-	-	1	2,2	6	13,3	2	4,4	36	80,0
✓ Hitit 2	-	-	9	22,2	15	33,3	12	26,7	8	17,8
✓ Hitit 3	9	20,0	11	24,4	8	17,8	7	15,6	10	22,2
✓ Türkçe Öğreniyoruz 1	-	-	2	4,4	10	22,2	6	13,3	27	60,0
✓ Türkçe Öğreniyoruz 2	3	6,7	12	26,7	12	26,7	10	22,2	8	17,8
✓ Türkçe Öğreniyoruz 3	9	20,0	12	26,7	6	13,3	8	17,8	10	22,2
✓ Dil bilgisi kitapları	-	-	1	2,2	3	6,7	-	-	41	91,1
2) Okuma kitapları	-	-	-	-	6	13,3	1	2,2	38	84,4
✓ Kısa hikâye kitapları	-	-	-	-	8	17,8	2	4,4	35	77,8
✓ Romanlar	6	13,3	11	24,4	10	22,2	11	24,4	7	15,6
3) Sözlükler	4	8,9	13	28,9	9	20,0	13	28,9	6	13,3
4) Ansiklopediler	11	24,4	15	33,3	10	22,2	6	13,3	3	6,7
5) Dergiler	3	6,7	20	44,4	3	6,7	9	22,2	9	20,0
6) Günlük gazeteler	1	2,2	14	31,1	13	28,9	11	24,4	6	13,3
7) Türkiye'yi ve Türk kültürünü tanıttıcı kitapçık, broşür ve yayınlar	-	-	3	6,7	15	33,3	4	8,9	23	51,1

Sonuçlara Merkezde yer alan sözlükler açısından bakıldığında ise öğrencilerin sözlükleri yararlı bulma oranlarının [Kısmen Yararlı: (F:26);(%:57)] çok yüksek olmadığı görülmektedir. Diğer taraftan Tablo 3'te görüldüğü gibi sözlüklerden Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi süreçlerinde beklentilerinin de çok yüksek olmadığı anlaşılmaktadır [Çok Yararlı Olur: (F: 6);(%: 13,3)]. Benzer bir eğilimle ansiklopedilerin yararlı bulunma düzeyleri oldukça düşüktür; [Kısmen Yararlı: (F:27);(%:60,0)]. Merkezde bulunan dergiler ve günlük gazeteler açısından da sonuçlar benzerlik taşımaktadır. Ancak, *Türkiye'yi ve Türk kültürünü tanıttıcı kitapçık, broşür ve yayınlar*'ın yararlı bulunma düzeyi ile ilgili boyutta görüşler farklılık göstermektedir. Katılımcıların yarıdan fazlası [Oldukça Yararlı:(F:24);(%:53,3)] Türkiye'yi ve Türk kültürünü tanıttıcı kitapçık, broşür ve yayınlarının oldukça yararlı olduğunu düşünmektedir (Tablo 2).

Tablo 4'teki sonuçlar incelendiğinde Merkezde bulunan multi-medya araç ve gereçleri Kısmen Yararlı bulunmakta (%:57,8) ve % 64,4'lük bir oranla multi media araç ve gereçlerinden beklentilerin oldukça yüksek olduğu görülmektedir (Tablo 5). Diğer taraftan Tablo 4'te görüldüğü gibi Merkezde bulunan bilgisayarları *Çok Yararlı* bulan hiçbir katılımcı olmaması oldukça dikkat çekicidir.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/4 Winter 2015

TABLO 4: Mevcut Yararlılık Düzeyi açısından Merkezde Bulunan Teknik Araç Gereç ve İnternet İmkânları

Mevcut Yararlılık Düzeyi										
1 Hiç Yararlı Değil		2Kısmen Yararlı		3 Yararlı		4Oldukça Yararlı		5 Çok Yararlı		
F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	
-	-	26	57,8	3	6,7	16	35,6	-	-	8) Multi-medya araç ve gereçleri
1	2,2	14	31,1	13	28,9	17	37,8	-	-	9) Merkezde bulunan bilgisayarlar
1	2,2	19	42,2	5	11,1	19	42,2	1	2,2	10) Merkezdeki internet erişim olanakları
-	-	15	33,3	6	13,3	23	51,1	1	2,2	11) Teknik araç ve gereçler (tarayıcı, CD çalar, video vs.)
1	2,2	9	20,0	5	11,1	29	64,4	1	2,2	12) Merkezde bulunan uydu bağlantılı televizyon
2	4,4	17	37,8	5	11,1	19	42,2	2	4,4	✓ Televizyonda haber programları
11	24,4	-	-	8	17,8	21	46,7	5	11,1	✓ Televizyonda Türk filmleri
1	2,2	19	42,2	4	8,9	20	44,4	1	2,2	✓ Televizyonda müzik programları
-	-	20	44,4	9	20,0	16	35,6	-	-	✓ Televizyonda yarışma programları

Merkezdeki internet erişim olanaklarının % 42,2 oranında *Kısmen Yararlı*, yine % 42,2 oranında *Oldukça Yararlı* bulunduğu gözlenmektedir (Tablo 4). Diğer taraftan internet olanakları açısından beklentilerin oldukça yüksek olduğu [*Çok Yararlı Olur*: (%:62,2); *Yararlı Olur*: (%:33,3)] görülmektedir (Tablo 5). Tablo 4'te görüldüğü gibi teknik araç ve gereçler oldukça yararlı (%:51,1) bulunurken beklenti düzeyinin yüksek (%:71,1) olduğu görülmektedir. Tablo 5 'te görüldüğü gibi Merkezde bulunan uydu bağlantılı televizyon oldukça yararlı (% 64,4) bulunmaktadır. Katılımcılar arasında televizyonda Türk filmi izleme % 46,7'lik bir oranla göze çarpmakta ve TYDÖ süreçlerinde Türk filmlerinden yararlanma beklentisi ise 48,9'lik bir yüzde ile *Çok Yararlı Olur* şeklindedir (Tablo 5).

Tablo 5: Arzulanan Yararlılık Düzeyi açısından Merkezde Bulunan Teknik Araç Gereç ve İnternet İmkânları

Arzulanan Yararlılık Düzeyi											
1 Hiç Yararlı Olmaz		2Kısmen Yararlı Olur		3Yararlı Olur		4Oldukça Yararlı Olur		5 Çok Yararlı Olur			
F	%	F	%	F	%	F	%	F	%		
8)	Multi-medya araç ve gereçleri	-	-	1	2,2	11	24,4	4	8,9	29	64,4
9)	Merkezde bulunan bilgisayarlar	1	2,2	-	-	16	35,6	2	4,4	26	57,8
10)	Merkezdeki internet erişim olanakları	-	-	1	2,2	15	33,3	1	2,2	28	62,2
11)	Teknik araç ve gereçler (tarayıcı, CD çalar, video vs.)	-	-	1	2,2	10	22,2	2	4,4	32	71,1
12)	Merkezde bulunan uydu bağlantılı televizyon	-	-	1	2,2	13	28,9	5	11,1	26	57,8
	✓ Televizyonda haber programları	1	2,2	7	15,6	16	35,6	9	22,2	11	24,1
	✓ Televizyonda Türk filmleri	-	-	5	11,1	11	24,4	7	15,6	22	48,9
	✓ Televizyonda müzik programları	1	2,2	5	11,1	16	35,6	14	31,1	9	20,0
	✓ Televizyonda yarışma programları	-	-	8	17,8	11	24,4	14	31,1	12	26,7

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/4 Winter 2015

Tablo 6 incelendiğinde Merkezde düzenlenen etkinlikler *Kısmen Yararlı* (%:37,8) ve benzer şekilde (%:37,8) *Yararlı* bulunmaktadır. Hiçbir katılımcının etkinlikler açısından *Hiç Yararlı Değil* şeklinde görüş bildirmemesi ve büyük bölümünün (%:77,8) bu etkinliklerden beklenti düzeylerini *Çok Yararlı Olur* şeklinde belirtmesi dikkat çekici bir sonuç olarak değerlendirilebilir (Tablo 7).

TABLO 6: Mevcut Yararlılık Düzeyi Açısından Merkezde Düzenlenen Etkinlikler, Eğitim Danışmanlığı Hizmetleri ve Ticari Bağlantılara Aracılık Açısından Türk Dili ve Kültürü Merkezi

Mevcut Yararlılık Düzeyi									
1 Hiç Yararlı Değil	2Kısmen Yararlı	3Yararlı	4Oldukça Yararlı	5 Çok Yararlı					
F %	F %	F %	F %	F %					
-	17 37,8	17 37,8	6 13,3	5 11,1	13) Merkezde düzenlenen etkinlikler				
-	15 33,3	10 22,2	16 35,6	4 8,9	✓ Milli günlerle ilgili etkinlikler				
3 6,7	23 51,1	1 2,2	15 33,3	3 6,7	✓ Türkçe Konuşma Kulübü etkinlikleri				
3 6,7	22 48,9	2 4,4	17 37,8	1 2,2	✓ Drama gösterileri				
-	29 64,4	1 2,2	13 28,9	2 4,4	✓ Türk kültürünü tanıtıcı konferans, panel ve sohbet toplantıları				
9 20,0	24 53,3	-	11 24,4	1 2,2	14) Merkezde Türkçe dersleriyle ilgili eğitim amaçlı danışmanlık saatleri				
37 82,2	8 17,8				15) Merkezde Türk kültürü ve eğitim dışında ticaret ve iş bağlantıları konusunda danışmanlık				

Tablo 6 incelendiğinde Merkezde düzenlenen milli günlerle ilgili etkinliklerin öğrencilerin beklentilerini karşılamadığı da söylenebilir. Benzer şekilde Türkçe Konuşma Kulübünün etkinliklerinden de öğrencilerin beklenti düzeylerinin altında yararlandığı göze çarpmaktadır. Türk kültürünü tanıtıcı konferans, panel ve sohbet toplantılarından da öğrenciler tarafından TYDÖ süreçlerinde yararlanılmak istendiği oldukça yüksek bir oran (%:82,2) olarak gözlenmektedir (Tablo 6).

TABLO 7: Arzulanan Yararlılık Düzeyi Açısından Merkezde Düzenlenen Etkinlikler, Eğitim Danışmanlığı Hizmetleri ve Ticari Bağlantılara Aracılık Açısından Türk Dili ve Kültürü Merkezi

Arzulanan Yararlılık Düzeyi									
	1 Hiç Yararlı Olmaz	2 Kısmen Yararlı Olur	3 Yararlı Olur	4 Oldukça Yararlı Olur	5 Çok Yararlı Olur				
	F %	F %	F %	F %	F %				
13) Merkezde düzenlenen etkinlikler	-	1 2,2	7 15,7	2 4,4	35 77,8				
✓ Milli günlerle ilgili etkinlikler	-	-	7 15,6	1 2,2	37 82,2				
✓ Türkçe Konuşma Kulübü etkinlikleri	-	1 2,2	7 15,6	2 4,4	35 77,8				
✓ Drama gösterileri	-	2 4,4	9 20,0	6 13,3	28 62,2				
✓ Türk kültürünü tanıtıcı konferans, panel ve sohbet toplantıları	-	1 2,2	5 11,1	1 2,2	38 84,4				
14) Merkezde Türkçe dersleriyle ilgili eğitim amaçlı danışmanlık saatleri	-	-	7 15,6	-	38 84,4				
15) Merkezde Türk kültürü ve eğitim dışında ticaret ve iş bağlantıları konusunda danışmanlık	-	-	7 15,6	1 2,2	37 82,2				

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/4 Winter 2015

Tablo 7’de görüldüğü gibi Merkezde Türkçe dersleriyle ilgili eğitim amaçlı danışmalık saatlerini mevcut haliyle öğrencilerin yeterince faydalı bulmadığı ancak bu hizmetten yararlanmak isteği [(F:38);(%:84,4)] göze çarpmaktadır. Merkezin Türk kültürü ve eğitimi dışında ticaret ve iş bağlantıları konusunda daha etkin rol almasının yararlı olacağı fikri yüksek bir oranla [(F: 37);(%: 82,2)] kabul görmektedir.

3.2. Mülakat Sonuçları

Bu bölümde katılımcılarla yüz yüze yapılan görüşmelerden elde edilen veriler yer almaktadır.

Soru 1 ile ilgili Tablo 8 incelendiğinde mülakata katılan 15 katılımcının çoğunluğunun [(F:9);(%: 60)] *haftada bir-üç kez* Merkezden yararlandığı görülmektedir. Haftada ‘bir-üç kez’ Merkez hizmetlerinden YDTÖ ve Türk kültürü tanıtımı süreçlerinde faydalanılması araştırmanın yapıldığı bağlamda Merkeze Türkçe öğrenen öğrenciler/mezunlar açısından oldukça yüksek bir ilginin varlığını göstermektedir. Katılımcıların birçoğunun üniversitelerin filoloji alanı ile ilgili fakültelerinden veya bölümlerinden yabancı dil öğrenmeye ilgili öğrenciler olmasının Merkeze duyulan bu ilgiye kaynak oluşturduğu düşünülmektedir.

Tablo 8: Türk Dili ve Kültürü Merkezinden hangi sıklıkta yararlanıyorsunuz?

	<i>f</i>	%
1. Haftada bir-üç kez	9	60
2. Ayda bir-üç kez	4	26.6
3. Yılda bir-iki kez	2	13.3

Tablo 9’da soru 2 için verilen cevaplar incelendiğinde öğrencilerin Merkezde bulunan öğretim materyallerinin kendi Türkçe sevelerine uygun olmadığını ve çeşitlilik açısından yetersiz olduğunu belirttikleri görülmektedir. Görüşme sonuçlarında ayrıca Merkezdeki materyallerin belirli bir düzen içinde sınıflandırılmadığı ve bu durumun yararlanıcılar açısından sorun teşkil ettiği anlaşılmaktadır.

Tablo 9: Türk Dili ve Kültürü Merkezinden yararlanırken, eğer varsa, ne gibi sorunlarla karşılaşıyorsunuz?

	<i>f</i>
1. Dinleme materyalleri çok az.	11
2. Hikâye kitapları ve romanlar güncel değil.	9
3. Sınıflandırılmadığı için seviyeme uygun materyali ararken çok zaman kaybediyorum.	8
4. Filoloji alanına yönelik yardımcı kaynak kitaplar eksik.	7
5. Hikâye kitapları ve romanlar sadece orta üstü ve ileri düzey Türkçe bilenler için.	6
6. Belarus eğitim sistemi göz önüne alınarak yazılmış dil bilgisi ve ders kitapları yok.	6
7. Güncel film DVDleri yeterli sayıda değil.	3
8. Öğrenciler ve öğretmenler arasında Merkezin sadece dersane gibi kullanılması eğilimi hakim.	3

Tablo 10’da soru 3 için verilen cevaplar incelendiğinde söylenme sıklığı açısından ilk üç sırayı *Türkçe öğrenenlere kitap ve materyal sağlaması (F:12), Türk dilini ve kültürünü Türkçe ve Türkiye’ye ilgi duyanlara öğretmesi ve tanıtması (F:11), Merkezde Türk kültürü ve milli günleri ile ilgili etkinlikler düzenlenmesi (F:8)* ifadeleri almıştır.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/4 Winter 2015

Tablo 10: Sizce, Türk Dili ve Kültürü Merkezinin Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi ve Türk Kültürünün tanıtımı süreçlerinde ne gibi faydaları vardır?

	<i>f</i>
1. Türkçe öğrenenlere kitap ve materyal sağlaması.	12
2. Türk dilini ve kültürünü Türkçe ve Türkiye'ye ilgi duyanlara öğretmesi ve tanıtması.	11
3. Merkezde Türk kültürü ve milli günleri ile ilgili etkinlikler düzenlenmesi.	8
4. Teknik araç ve gereçlerden Türkçe öğrenenlerin yararlanmasını sağlaması.	7
5. Merkezde Türk kültürü ile ilgili görsel ve işitsel materyallerin bulunması.	6
6. Dersler dışında bireysel çalışma için ortam oluşturması.	4
7. Türkçe öğrenirken dersane görevi yapması.	2

Tablo 11'de soru 4 için verilen cevaplar incelendiğinde *Merkezin eğitsel işlevinin yanında mezuniyet sonrası iş bulma konusunda bir iletişim noktası gibi çalışması (F:8), Merkezde Türkçe öğrenen öğrenciler ve Türk diline ve kültürüne ilgi duyan halk için Türk kültürünü tanıtıcı daha fazla panel ve konferansın düzenlenmesi (F:7)* öğrencilerin beklentileri arasında ön plana çıkmaktadır.

Tablo 11: Sizce, Türk Dili ve Kültürü Merkezinin Türk dilinin öğretilmesi ve Türk kültürünün tanıtılması süreçlerinde üstlenmesi gereken görevler neler olmalıdır?

	<i>f</i>
1. Merkez eğitsel işlevinin yanında mezuniyet sonrası iş bulma konusunda da bir iletişim noktası gibi çalışabilir.	8
2. Merkezde Türkçe öğrenen öğrenciler ve Türk diline ve kültürüne ilgi duyan halk için Türk kültürünü tanıtıcı daha fazla panel ve konferans düzenlenebilir.	7
3. Merkezde öğretmenlerle daha fazla danışmanlık saatleri planlanabilir ve daha verimli olması için gerekli önlemler alınabilir.	6
4. Merkez eğitim öğretim faaliyetlerine ek olarak Türkiye'de iş yeri açmak ve iş bağlantısı kurmak isteyenler için bir iletişim noktası gibi de çalışabilir.	5
5. Ders kitaplarına ek olarak bizim seviyemize uygun bir alıştırma ve soru bankası oluşturulabilir.	4

Tablo 12'de soru 5 için verilen cevaplar incelendiğinde öğrencilerin Merkezin bir dersane mantığı ile işlev görmesinden rahatsız oldukları anlaşılmaktadır. Ayrıca eğitim öğretim materyallerinin güncellenmesi noktasında daha etkin görevler üstlenmesi gerektiği ve sosyal etkinliklerin düzenlenmesine zemin oluşturması gerekliliği ifade edilmiştir.

Tablo 12: Ekleme istediğiniz bir şey var mı?

	<i>f</i>
1. Türk Dili ve Kültürü Merkezi faydalı ancak yeteri kadar yararlanamıyorum. Genellikle merkezde ders yapılıyor ve dolu oluyor.	5
2. Merkez fikri çok iyi ama eğitim öğretim materyalleri seviyeme uygun değil.	5
3. Eğitim öğretim materyalleri çeşitli ve yeterli sayıda değil. Olanlar ise belirli bir düzen içinde kategorilere ayrılmamış.	4
4. Merkezde daha fazla sosyal etkinlik olursa daha iyi olur.	3
5. Mutlaka pazar günleri de açık olmalı ve çalışma saatleri daha uzun olmalı.	2
6. Öğrenci olmayanlara da kitap ödünç verilebilmeli.	2

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/4 Winter 2015

doi

4. Sonuç ve Öneriler

Sonuç olarak, Merkezden YDTÖ süreçlerinde beklentilerin yeterince karşılanmadığı görülmektedir. Anket ve mülakat sonuçları incelendiğinde Merkezin YDTÖ süreçlerinde vermekte olduğu mevcut hizmet kalitesinin öğrenci beklenti düzeyinin oldukça altında kaldığı görülmektedir.

Anket sonuçları temel alınarak öğrencilerin Merkez hakkındaki görüşleri ve YDTÖ süreçlerinde Merkezden beklentileri aşağıdaki boyutlar altında toplanabilir:

✓ Türk Dili ve Kültürü Merkezindeki Ders Kitapları ve Yardımcı Kaynaklar

Türkçe öğretimi süreçlerinde yararlanılan ders kitaplarının sınıftaki kesin rolü konusunda Türkiye’de yapılan çalışmaların sayısının fazla olmadığı bilinmektedir (Özdemir, 2013). Bu noktadan hareketle ders kitaplarının özellikle yabancılara Türkçe öğretimi bağlamında daha fazla araştırmaya konu olması adına daha kaliteli ders kitabı ve öğretim materyali kazandırılmasının önünü açması açısından önem taşımaktadır. Merkezde bulunan ders kitapları ve yardımcı kitaplar genel olarak öğrenciler tarafından yararlı bulunmakla ancak bu kitapların öğrenci/mezun beklentilerini karşılamadığı anlaşılmaktadır. Merkezden yararlanan öğrencilerin büyük bölümünün mutabık olduğu nokta ise ders kitaplarından özellikle temel düzeye yönelik olanlarının orta ve ileri düzeye yönelik olanlara oranla daha faydalı olduğudur. Miladinovic (2014) benzer bir bakış açısıyla kültür öğelerini en güzel şekilde içinde barındıran kitapların özellikle başlangıç düzeyinde öğrencilere sağlanmasının olumlu etkilerinin altını çizerken bu materyallerin öğrencilerin dil becerilerinin gelişimi üzerinde olumlu etkilerine dikkat çekmektedir. Öğrencilerin büyük bölümü Merkezde bulunan ders kitabı dışındaki okuma kitaplarını *kısmen yararlı* bulurken benzer şekilde çoğunluğun okuma kitaplarından beklentilerinin oldukça yüksek olduğu görülmektedir.

Merkezde bulunan kısa hikâye kitapları ve romanların öğrencilerin beklentilerini karşılamaktan uzak olduğu söylenebilir. Türkçe öğrenen öğrencilerin büyük bir kısmının Türkçe düzeylerinin düşük olduğu göz önüne alındığında Merkeze daha fazla başlangıç düzeyine hitap edecek ders, okuma ve kaynak kitabın kazandırılması gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Lessard-Clouston (1997) yabancı bir dili öğrenenlerin amacının genellikle kültür taşıyıcısı ve aktarıcısı konumundaki o dile ait edebi eserleri okumak olduğunu belirtmektedir. Diğer taraftan Flewelling (1993) hedef dilin bağlamına ait kültür, uygarlık ve diğer öğeleri yabancı dil öğrencilerinin okuyarak edindiklerinin ifade etmektedir. Benzer bir bakış açısıyla Özbay ve Tayşi (2011: 24) ‘Edebiyat eserleri, ruh, fikir, davranış, zevk ve değer eğitimi veren bir araçtır.’ demektedir. Merkezde bulunan sözlükler ve ansiklopediler açısından bakıldığında ise öğrencilerin bu yayınları yararlı bulma oranlarının çok yüksek olmadığı görülmektedir. Öğrencilerin YDTÖ süreçlerinde bu yayınlardan beklentilerinin de oldukça düşük olduğu anlaşılmaktadır. Ancak, öğrenciler Türkiye’yi ve Türk kültürünü tanıtıcı kitapçık, broşür ve yayınları oldukça yararlı bulmaktadır. Bu bağlamda Merkezde görev yapan Türk dili okutmanlarının yayınların güncel ve ihtiyaca yönelik olmaları noktasında yıllık rapor hazırlamaları ve Rektörlük makamı ile Büyükelçilik yetkililerine sunması faydalı olabilir.

✓ Merkezde Bulunan Teknik Araç Gereç, Multi-Media ve İnternet İmkânları

Merkezde bulunan eğitim öğretime yönelik multi-medya araç ve gereçlerinden öğrencilerin beklentilerinin yüksek olduğu görülmektedir. Merkezde bulunan bilgisayarı ankete katılan öğrencilerden *çok yararlı* bulan hiçbir öğrenci olmaması oldukça dikkat çekicidir. Sonuçlar incelendiğinde öğrencilerin Merkezde bulunan teknik araç gereç ve internet imkânlarından beklentilerinin eğitim öğretim materyallerinden beklentilerine oranla daha düzeyde olduğu görülmektedir.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/4 Winter 2015

Bu noktada Merkezdeki teknik araç ve gereçlerin güncellenmesi ve güncel tutulması gerekliliği anlaşılmaktadır. YDTÖ ve Türk kültürü tanıtımı süreçlerinde teknolojik imkânlardan yararlanmanın önemli olduğu gerçeğinden hareketle Merkezde görev yapan Türk dili okutmanlarının Merkezde bulunan teknik donanımın durumu hakkında her yıl Büyükelçiliğe bir rapor hazırlamaları yararlı olabilir.

✓ Merkezde Düzenlenen Etkinlikler, Eğitim Danışmanlığı Hizmetleri ve Ticari Bağlantılara Aracılık Açısından Türk Dili ve Kültürü Merkezi

Merkezde düzenlenen etkinliklerin öğrenciler tarafından önemsendiği görülmektedir. Ancak öğrencilerin daha fazla etkinlik yapılmasına yönelik beklenti düzeylerinin yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Merkezde görevli okutmanların gerek üniversite yönetimi gerekse Türkiye Cumhuriyeti Minsk Büyükelçiliği yetkilileri ile eşgüdüm içinde Türk dili ve kültürü ile ilgili etkinliklerin düzenlenmesi yönünde daha etkin pozisyon almalarının yararlı olacağı görülmektedir. Merkezde görev yapan Türk dili okutmanlarının bu konu ile ilgili yıllık bir faaliyet raporu hazırlamaları faydalı olacaktır.

Mülakat sonuçları incelendiğinde öğrencilerin Merkez hakkındaki görüşleri ve YDTÖ süreçlerinde Merkezdten beklentileri aşağıdaki boyutlar altında toplanabilir:

✓ Türk Dili ve Kültürü Merkezinden Yararlanma Sıklığı

Öğrencilerin çoğunluğunun merkezden yararlandığı görülmektedir. Bu oran Merkeze genellikle üniversitelerin filoloji fakülte ve bölümlerinden gelen ve Türkçeyi yabancı dil olarak seçmiş öğrenciler/mezunlar açısından yüksek bir ilginin varlığını göstermektedir. Bu bağlamda genel olarak Türk dili ve kültürünün Belarus'ta Türkçe öğrenen öğrenciler arasında bir ilgi odağı olduğu görülmektedir. Mevcut ilginin artması ve devamının sağlanması için özellikle Merkezde görev yapan Belaruslu ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından görevlendirilen Türk okutmanların üniversite yönetimi ile Büyükelçilik arasında eşgüdümün sağlanmasında bir köprü görevi görmesi önem taşımaktadır.

✓ Türk Dili ve Kültürü Merkezinden Yararlanma Süreçlerinde Karşılaşılan Sorunlar

Bu boyutta Merkezde bulunan eğitim öğretim materyallerinin sayı ve çeşitlilik açısından yetersizliği önemli bir sorun olarak göze çarpmaktadır. Merkeze amaca uygun materyallerin kazandırılması noktasında okutmanlar tarafından öğrencilerin seviye ve ihtiyaçları gözetilerek hazırlanacak ihtiyaç listesinin Büyükelçilik aracılığı ile Türkiye'de özellikle TİKA, Milli Eğitim Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Yunus Emre Enstitüsü gibi kurumlara iletilmesi faydalı olabilir.

✓ Türk Dili ve Kültürü Merkezinin Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi ve Türk Kültürünün Tanıtılması Süreçlerine Katkıları

Öğrencilerin/mezunların özellikle Türkçe ile ilgili ihtiyaç duydukları ders kitabı ve kaynak materyallerin ulaşılabilirdiği bir mekân olarak Merkezi faydalı buldukları görülmektedir. Bu bağlamda Merkezin eğitim öğretim kaynakları açısından güncel tutulması önem arz etmektedir.

✓ Türk Dili ve Kültürü Merkezinin Türk Dilinin Öğretilmesi ve Türk Kültürünün Tanıtılması Süreçlerinde Üstlenmesi Gereken Görevler

Merkezin eğitsel işlevinin yanında mezuniyet sonrası iş bulma konusunda bir iletişim noktası gibi çalışması, Merkezde Türkçe öğrenen öğrenciler ve Türk diline ve kültürüne ilgi duyan halk için Türk kültürünü tanıtıcı daha fazla panel ve konferans düzenlenmesi ve Türkiye ile ticaret yapmak isteyen girişimciler için bir danışmanlık ofisi gibi çalışması gibi konularda beklentilerin ön plana çıktığı görülmektedir.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/4 Winter 2015

Yukarıdaki bulgu ve tartışmalara ek olarak yurt dışında kurulan veya kurulması muhtemel Türk dili ve kültürü merkezlerinin yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ve Türk kültürünün yabancılara tanıtımı süreçlerinde üstlenebileceği/üstlenmesi gereken görevler konusunda aşağıdaki öneriler sunulabilir. Merkezler;

1. Eğitim-Öğretim materyallerini düzenli olarak sınıflandırmalı ve Türkçe öğrenen öğrencilerin, mezunların ve öğretmenlerin ilgi ve ihtiyaçlarına göre erişime sunmalıdır.

2. Son yıllarda yabancı dil öğretimi programlarının önemli bir parçası sayılan bilgisayar destekli Türkçe öğretimi dersleri için görsel ve işitsel materyalleri kaset ve CDlere ek olacak şekilde hazırlamalı ve sınıflandırmalıdır.

3. Ders kitaplarında öğretilen konulara paralel olacak şekilde günlük hayattaki gerçek ortamlardan esinlenerek yardımcı öğretim materyallerini hazırlayıp sınıflandırmalıdır. Miladinovic (2014) dil ve kültürün bir arada öğretilmesine yönelik öğretim ortamlarında günlük hayattan esinlenerek hazırlanmış doğal öğretim materyallerinin kullanımının önemine işaret etmektedir. Diğer taraftan öğretim materyallerinde çeşitlilik açısından bakıldığında Gün, Akkaya ve Kara (2014) ‘Yabancılara Türkçe öğretimi ders kitaplarının Türkçe öğretim merkezlerinde görev yapan öğretim elemanları açısından değerlendirilmesi’ başlıklı araştırmalarında öğretim elemanlarının yabancılara Türkçe öğretimi derslerinde tek başına bir kitabı kullanmak ve yine tek bir kitaptan yararlanmak istemedikleri sonucuna ulaşmışlardır. Çalışmalarında farklı kaynakların, teknolojinin sağladığı unsurların da ders kitabıyla birlikte kullanılması gerektiği konusunda tüm katılımcıların aynı fikirde olduğu sonucuna varmışlardır.

4. Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesi konusundaki bilimsel gelişmeleri takip etmeli bu konudaki kitap, yayın ve görsel basında yayınlanan görüntüleri mümkünse envanterine kazandırmalı, öğrenci ve öğretim elemanları ile paylaşmalıdır.

5. Benzer şekilde Türkiye ve diğer ülkelerdeki öğretim üyeleri ile eşgüdüm içinde Türk dili ve edebiyatının öğretilmesi, Türk kültürü ve eğitim sisteminin tanıtılması süreçlerinde edinilen bilgi ve tecrübe birikiminin paylaşılmasına katkı sağlamalıdır. Dolunay (2005) bu alanda yürüttüğü bilimsel araştırma ışığında Türkçenin ve Türk kültürünün öğretildiği, tanıtıldığı aynı ülkedeki ve farklı ülkelerdeki merkezler arasında koordinasyon eksikliğine işaret etmektedir.

6. Gerek eğitimcilere gerekse öğrencilere yönelik güncel kitap, dergi ve yayınları takip etmeli ve gelişmiş bilgisayar ve teknik donanımları ile hem öğrencilerin hem de Türk dili ve kültürüne ilgi duyan herkesin erişimine açık tutmalıdır.

Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı (2014) resmi internet sitesinde Yunus Emre Kültür Merkezleri özelinde şu ifadelere yer vermektedir; ‘...Türk Kültür Merkezleri projesinin uzun vadeli hedefi, küresel ölçekte bir kültür merkezleri ağı oluşturarak, Türkiye’nin kültürel sahadaki etkinliğinin artırılmasıdır. Bu merkezler, ülkemizi, kültürümüzü, tarihimizi, sanatımızı ve dilimizi yurt dışında tanıtmak ve öğretmek bakımından etkin birer vasıta teşkil etmektedir...’

Yurt dışında genellikle üniversiteler bünyesinde kurulmuş olan ve bugün itibarıyla çoğunlukla bir derslik işlevi gören Türk dili ve kültürü merkezlerinin YDTÖ bağlamında yukardaki bakış açısı ile yeniden ve acilen ele alınması, yapılandırılması ve bu hususta konunun paydaşlarıyla eşgüdüm halinde milli bir devlet politikası oluşturulması önem arz etmektedir.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/4 Winter 2015

KAYNAKÇA

- BADGER, R., ve MACDONALD, M. N. (2007). Culture, language, pedagogy: the place of culture in language teacher education. *Pedagogy, Culture and Society Journal*. 15(2), 215-227.
- BULUT, M. (2013). “Türkçe eğitimi ve öğretiminde dil ve kültür aktarımı aracı olarak atasözleri ve deyimlerin önemi”, *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume-*, ISSN: 1308-2140, 8/13 Fall 2013, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.5993>, p. 559-575, Ankara: Turkey
- BUTTJES, D. (1990). Teaching foreign language and culture: social impact and political significance. *Language Learning Journal*, 2(1), 53-57.
- DOLUNAY, S, K. (2005). Türkiye ve Dünyadaki Türkçe Öğretim Merkezleri ve Türkoloji Bölümleri Üzerine Bir Değerlendirme. <http://www.turkcede.org/yeni-ogrenenlere-turkce-ogretimi/29-turkiye-ve-dunyadaki-turkce-ogretim-merkezleri-ve-turkoloji-bolumleri-uzerine-bir-degerlendirme.html>. (Erişim: 21.12.2014).
- GÜN, M, AKKAYA, A, ve KARA, Ö., T. (2014). “Yabancılar Türkçe öğretimi ders kitaplarının Türkçe öğretim merkezlerinde görev yapan öğretim elemanları açısından değerlendirilmesi” ”, *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic-*, ISSN: 1308-2140, Volume 9/6 Spring 2014, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.7134> p. 1-16, Ankara: Turkey
- FLEWELLİNG, J. (1993). Teaching culture in the '90s: implementing the National Core French Study syllabus. *Canadian Modern Language Review*, 49 (2), 338-344.
- LESSARD-CLOUSTON, M. (1997). Towards an Understanding of Culture in L2/FL Education. In Ronko, K.G. *Studies in English*, 25, 131-150 Japan: Kwansai Gakuin University Press.
- MİLADİNOVIĆ, M. (2014). Culture in the Foreign Language Learning Classroom. <http://www.afs.org/blog/icl/?p=3533>. (Erişim 201.12.2014).
- MUGHAN, T. (1998). Integration of foreign culture awareness into business language teaching materials and methods, *Language Learning Journal*, 53(3), 217-217.
- ÖZBAY, M., TAYŞI, E. K. (2011). Dede Korkut Hikâyeleri'nin Türkçe Öğretimi ve Değer Aktarımı Açısından Önemi. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 1(1): 21-31.
- ÖZBAY, M. (2003). Türkçe Öğretiminde Hedef-Araç İlişkisinin Ders Kitabı Örneğinde Değerlendirilmesi. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 13: 59-69.
- ÖZDEMİR, C. (2013). “Yabancılar Türkçe öğretiminde ders malzemelerinin önemi ve işlevsel ders malzemelerinin nitelikleri”, *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume-*,ISSN: 1308-2140, 8/1 Winter 2013, DOI Number: 10.7827/TurkishStudies.4495, p. 2049-2056, Ankara: Turkey
- RESMİ İNTERNET SİTESİ (Dışişleri Bakanlığı, 2014). http://www.mfa.gov.tr/turk-kultur-merkezleri___-turk-dili-ve-edebiyati-bolumleri-ve-turkce-egitim-merkezleri.tr.mfa. (Erişim: 21.12.2014).
- SAMOVAR, L., PORTER, R. ve JAİN, N. (1981). *Understanding intercultural communication*. Belmont, CA: Wadsworth.
- SARBASOVA A.T., ve SERİK A. S. (2014). Culture of the Curriculum in Foreign Language. http://www.rusnauka.com/5_SWMN_2014/Philologia/3_159492.doc.htm. (Erişim 20.12.2014).

- STOECKLİN, V, L. (2014). Role of Culture in Designing Child Care Facilities. www.whitehutchinson.com/children/articles/childcarefacilities.shtml.
- THANASOULAS, D. (2001). The Importance of Teaching Culture in the Foreign Language Classroom. *Radical Pedagogy*, 3(3). http://www.radicalpedagogy.org/radicalpedagogy1/The_Importance_of_Teaching_Culture_in_the_Foreign_Language_Classroom.html (Erişim 20.12.2014).
- YILDIZ, Ü., ve TUNÇEL, H. (2012). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar ve Öneriler*. In Kılınc, A., ve Şahin, A. (Eds.), *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi* (ss.115-145). Ankara: Pegem Akademi.
- QU, Y. (2010). Culture understanding in foreign language teaching. *English Language Teaching Journal*. 3, 58-61.

Citation Information/Kaynakça Bilgisi

- YILDIZ, Ü., Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Bağlamında Türk Dili ve Kültürü Merkezlerinin İşlevselliği, *Turkish Studies - International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* Volume 10/4 Winter 2015, p. 983-1004, ISSN: 1308-2140, www.turkishstudies.net, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.7709>, ANKARA-TURKEY

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/4 Winter 2015

